

Sisällys

1	Säättekijät	7	Kirjallisuus	39
	Ulkolämpötilat	7	3 Lämpö	40
	Keskilämpötilat	7	Lämmön siirtyminen	40
	Lämpötilapäivät	8	Johtuminen	40
	Lämmitystarveluku	8	Säteily.....	40
	Lämmityspäivä	9	Konvektio	41
	Pakkanen	9	Lämmönjohtavuus ja lämmönvastukset .	41
	Tuuli	9	Määritelmiä.....	41
	Ilmanpaine	10	Rakennusaineiden lämmön-	
	Tuulen nopeus	10	johtavuuden suunnitteluarvot	42
	Tuulen suunta	12	Konduktanssi (johtokyky)	46
	Voimakkaat tuuli-ilmiöt	13	Lämmönvastus.....	46
	Syöksyvirtaus	13	Lämmöneristävyys	49
	Tuulikuorma	14	Lämmöneristeet	49
	Tuulen vaikutus rakennusten		Määritelmiä.....	49
	lämpötalouteen	14	Rakennusosat	50
	Tuulivoima ja tuulienergian		Vaipan ja tilojen välisten rakenteiden	
	hyötykäyttö	16	ilmanpitävyys.....	50
	Sade	16	Lämmönläpäisykerroin (U-arvo).....	50
	Sademäärät	17	Lämmönläpäisykertoimien	
	Lumi	17	enimmäisarvot	53
	Sumu	19	Lämpötilat rakenteessa	54
	Ukkonen	19	Lämmöneristykseen suunnittelu ja	
	Salama	20	eristäminen	56
	Ukkossuojaus	20	Tehollinen U-arvo	56
	Auringonsäteily	21	Lämmönsiirtymä	56
	Auringonpaisteen mittaaminen	21	Taloudellinen U-arvo	56
	Säteilymuodot	22	Ikkunan lämmönläpäisykerroin	57
	Ilmakehän kerrokset	23	Lämpökapasiteetti	58
	Otsoni	24	Tehollinen paksaus	59
	Kasvihuoneilmiö	24	Lämpölaajeneminen	59
	Aurinkoenergia	25	Rakennusten energiatehokkuus	59
	Maan lämpötila	28	Määritelmiä.....	59
	Routa	28	Energiatehokkuusvaatimukset	60
	Maalajien routivuus	28	Energialaskenta	62
	Perustusten lämmönvastuksen		Energiaselvitys	62
	vaikutus	29	Energiatodistus	62
	Maalämpö	30	Energiatehokkaat rakennukset	63
	Lämpöpumput	31	Kirjallisuus	64
	Kirjallisuus	32	4 Kosteus.....	65
2	Rakennuksen ilmanpaineet ja		Määritelmiä	66
	ilmavirtaukset.....	34	Kosteuslähteet.....	66
	Konvektio	34	Sadevesi	66
	Luonnollinen konvektio	34	Pohjavesi	67
	Pakotettu konvektio	35	Vuodot	67
	Savupiippuvaikutus	35	Kapillaarinen vedenliike	68
	Tuulen vaikutus	37	Ilman kosteus	68
	Lämmityksen ja ilmanvaihdon		Absoluuttinen kosteus	68
	vaikutus	38	Suhteellinen kosteus.....	69
	Ilmanpaine ja kosteus	38	Kyllästyskosteus	70
	Rakennusvaipan ilmanpitävyys	39	Kastepiste	70
	Ilmavirrat huonetilassa	39	Kyllästyspaine	70

Kyllästysvajaus	70	Poistumistiet.....	105
Vesihöyryn osapaine	70	Poistumisalue	105
Vesihöyrykosteuden siirtyminen		Uloskäytävän osastointi	106
rakenteisiin	70	Etäisyys uloskäytävään.....	107
Diffuusio	70	Uloskäytävien lukumäärä	107
Vesihöyryn konvektio	71	Varatie	108
Kondensoituminen.....	72	Sisäinen käytävä	109
Vesihöyrynläpäisevyys	72	Uloskäytävien mitoitus.....	109
Vesihöyrynvastus	73	Tasoerot kulkureitillä	110
Aineen kosteus	77	Askelmat.....	110
Hygroskooppinen kosteus.....	77	Luiskat	111
Tasapainokosteus	77	Kaiteet ja käsijohteet	111
Rakennuskosteus	78	Ovien avautumissuunta.....	112
Kosteuskapasiteetti	79	Hissit	112
Pumppausvaikutus	79	Poistumisturvallisuus.....	112
”Hengittävä rakenne”	80	Rakennusten keskinäinen etäisyys.....	113
Materiaalien kosteusliikkeet.....	80	Pientalot samalla tontilla.....	114
Kirjallisuus.....	82	Pientalot eri tonteilla	114
5 Rakenteellinen paloturvallisuus	83	Palotekninen ryhmä	115
Rakennusmateriaalit ja rakenteet.....	83	Palomuri	115
Puun palotekniset ominaisuudet.....	84	Osastoivat ovet (Palo-ovet).....	118
Liitosten ja kantavien		Puurakenteinen osastoiva ovi	118
puurakenteiden palonkestävyys	85	Teräsrakenteinen osastoiva ovi	119
Palokuorma	86	Palosuoja lasit osastoivassa ovelsa	119
Palokuorman määräytyminen	86	Osastoivan oven	
Palokuormaryhmät.....	86	palonkestävyyensaika.....	121
Palon kehittyminen	87	Oven liittyminen ympäröiviin	
Syttyminen.....	87	rakennusosiin	121
Tulipalon kasvuvaihe.....	87	Osastoivan oven hyväksyntä	123
Täysin kehittynyt palo.....	88	Sammutus- ja pelastustehtävien	
Sammumis- ja jäähtymisvaihe.....	88	järjestely.....	123
Paloturvallisuuteen liittyvät määräykset		Palovaroitin ja automaattinen	
ja ohjeet	88	paloilmoitin	125
Viranomaismääräyksiä	88	Alkusammutusvälineet.....	126
Yleiset paloturvallisuusvaatimukset .	89	Savunpoisto.....	126
Paloluokitus.....	90	Automaattiset sammutuslaitteistot.	128
Rakennusosat ja tuotteet.....	90	Muut henkilöturvallisuutta lisäävät	
Rakennusten paloluokat.....	91	toimenpiteet	133
Palotekninen osastointi	96	Kirjallisuus.....	134
Kerrososastointi	96	6 Akustiikka.....	135
Käyttötapaosastointi	96	Akustiikan käsitteitä	135
Pinta-alaosastointi	96	Ääni	136
Savuosastointi	97	Ilmaaäni	136
Kantavat rakenteet ja niihin liittyvät		Värahdyksliike	136
rakennusosat.....	97	Ääniaalto	136
Teräsrakenteet	98	Aallonpituus	137
Ulkoseinät.....	99	Taajuus eli jaksoluku	137
Julkisivuverhous.....	100	Äänen etenemisnopeus.....	138
Välipohjat	102	Ilmaaänen etenemistavat.....	138
Väliseinät.....	102	Äänen taipuminen.....	139
Sisäpuoliset pinnat	103	Resonanssi-ilmiö.....	140
Parvekkeet	103	Häly, kohina, paukahdus.....	140
Luhtikäytävä	104	Ääniteho ja aaltovastus.....	140
Katteet	104	Äänenpaine	141
Räystäät.....	104	Äänen intensiteetti	141
		Desibeli	141

Äänialueet	142	Sisäilma	207
Äänen kuuluvuus	142	Kuivan ilman haittoja	207
Äänen kuultavuus	143	Kostean ilman haittoja	207
Äänen voimakkuuden mittaaminen	143	Ilman epäpuhtaudet	208
Ääneneristys	144	Ulkoilman laatu	208
Määritelmiä	144	Sisäilman laatu	210
Äänitaso vastaanottavassa		Sisäilman kemialliset epäpuhtaudet	211
huoneessa	147	Radioaktiivisuus	216
Ilmaaänen eristys	147	Radon (Rn) ja radontyttäret	217
Säteilyä vähentävät verhoukset	154	Suunnitteluratkaisuja	219
Ikkunat	157	Radon ja korjausrakentaminen	222
Ovet	160	Asbesti	223
Runkoäänen eristys	161	Asbestilaadut	223
Askeläänen eristys	162	Asbestin terveysvaarat	223
Rakenteiden tiiviyys	166	Asbestin käyttö rakentamisessa	225
Sivutiesiirtymä	167	Asbestieristeiden purkaminen	225
Liittyvät rakenteet	168	Ionit	225
Ääneneristysmääräykset ja -ohjeet	169	Ionien vaikutus terveyteen ja	
Äänen heijastuminen ja geometrinen		hyvinvointiin	226
akustiikka	170	Sairas rakennus	227
Äänenvaimennus	170	Sisäilmastoluokitus	228
Ääntä imevät verhoukset	174	Kirjallisuus	229
Resonaattorit	175		
Yhdistetyt äänenvaimennus-		8 Valaistus ja värit	230
rakenteet	178	Valo	230
Huonetilassa esiintyviä		Käsitteitä	230
haittaheijastuksia	178	Valon koostumus	232
Huoneakustiikka	179	Luminanssin vaikutus valaistukseen	233
Huoneakustinen suunnittelu	180	Häikäisyn syyt ja estäminen	234
Huoneakustinen mallintaminen	180	Päivänvalo valonlähteenä	235
Häiriömelu	180	Päivänvalosuhteen vaikutus	
Salien jälkikaiunta-aika	181	valaistusoloihin	236
Musiikkisalit	181	Sähkövalaistus	236
Monikäyttösalit	183	Valaistustapa	236
Studios	183	Lamppujen ominaisuuksia	237
Puhesalit	183	Lampputyypit	238
Esimerkkejä oleskelu- ja työtilojen		Valaistuksen suunnittelu	242
huoneakustiikasta	185	Määräyksiä ja suosituksia	243
Melu	186	Suositeltavat	
Rakennuksen sisäiset melulähteet	187	valaistusvoimakkuudet	243
Melu ja yhdyskuntasuunnittelu	189	Työympäristö ja valaistus	244
Kirjallisuus	197	Asunnon valaistus	245
		Valaistus ja energia	245
7 Sisäilmasto ja viihtyisyys	198	Auringonsuojaus	246
Suunnittelun lähtökohtia	198	Päivänvalon ja sähkövalon	
Lämpöolot	198	yhteensovittaminen	246
Operatiivinen lämpötila	199	Värit	247
Oleskeluvyöhykkeen lämpötilat	199	Värit ja valo	247
Lämpöviihtyisyys	200	Värien yhdistyminen ja	
Paikalliset lämpötilaerot	202	sekoittuminen	248
Ilmanvaihto	204	Värien kontrasti	248
Painovoimainen ilmanvaihto	205	Fenomaaliset väriesiintymät	249
Koneellinen poisto	205	Värit ja viihtyisyys	249
Koneellinen tulo ja poisto	205	Värit ja työympäristö	249
Ilman kosteus	206	Kirjallisuus	251
Ulkoilma	206	Asiahakemisto	252